

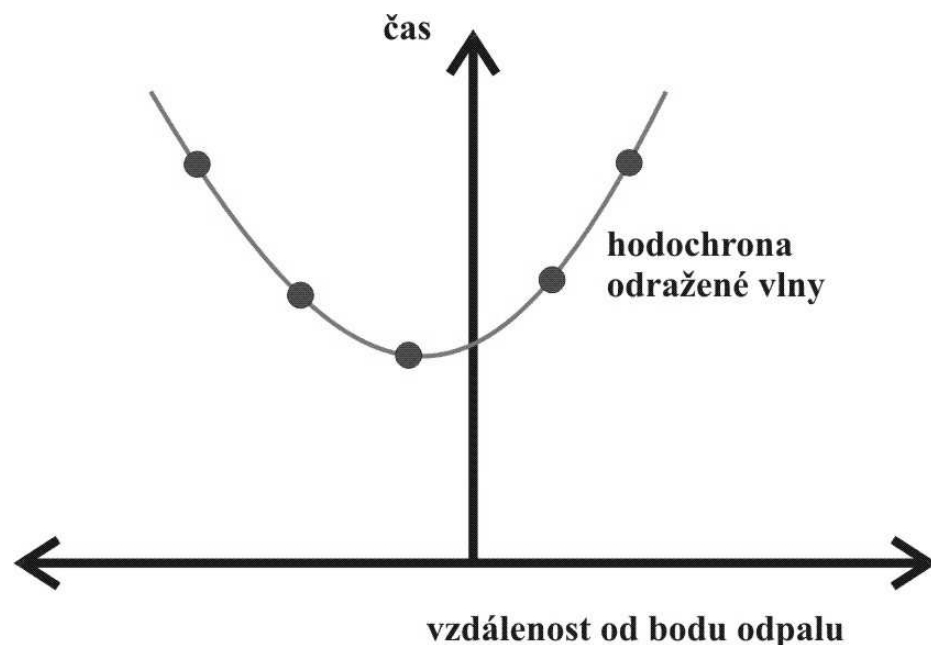
3. Úloha z reflexní seismiky

Zadání: Na seismickém profilu byl v bodě $x = 0$ umístěn bod odpalu O , v němž v čase $t = 0$ byla uvolněna seismická energie odpalem trhaviny. V intervalu -400 m až $+400$ m umístěny geofony, které registrovaly čas příchodu odražené vlny. Časy příchodů jsou uvedeny v tabulce. V prostředí se předpokládá konstantní rychlost šíření seismického signálu $v = 2000 \text{ ms}^{-1}$.

1. Pro data uvedená v tabulce sestrojte hodochronu. Vypočtete poloměr kružnice zásečky $r = v \cdot t$ pro body $x = -400, -200, 0, 200, 400$ metrů a sestrojte zrcadlový bod odpalu O^* .
2. Určete normálovou hloubku pro $x = 0$ metrů a sklon rozhraní.

3. Úloha z reflexní seismiky

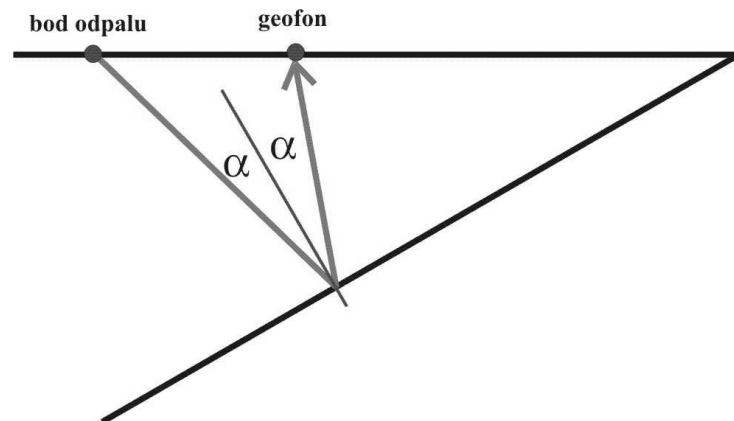
Hodochrona je křivka popisující závislost mezi časem detekce a vzdáleností od hypocentra. Sestrojíme ji tedy tak, že vyneseme body z tabulky jako body v souřadné soustavě, kde na vodorovné ose je pozice bodu na seismickém profilu a na vertikální ose je čas detekce.

3. Úloha z reflexní seismiky

Dále máme vypočítat poloměr kružnice zásečky $r = v \cdot t$ pro body $x = -400, -200, 0, 200, 400$ metrů, sestavit zrcadlový bod odpalu O^* a určit normálovou hloubku pro $x = 0$ metrů a sklon rozhraní.

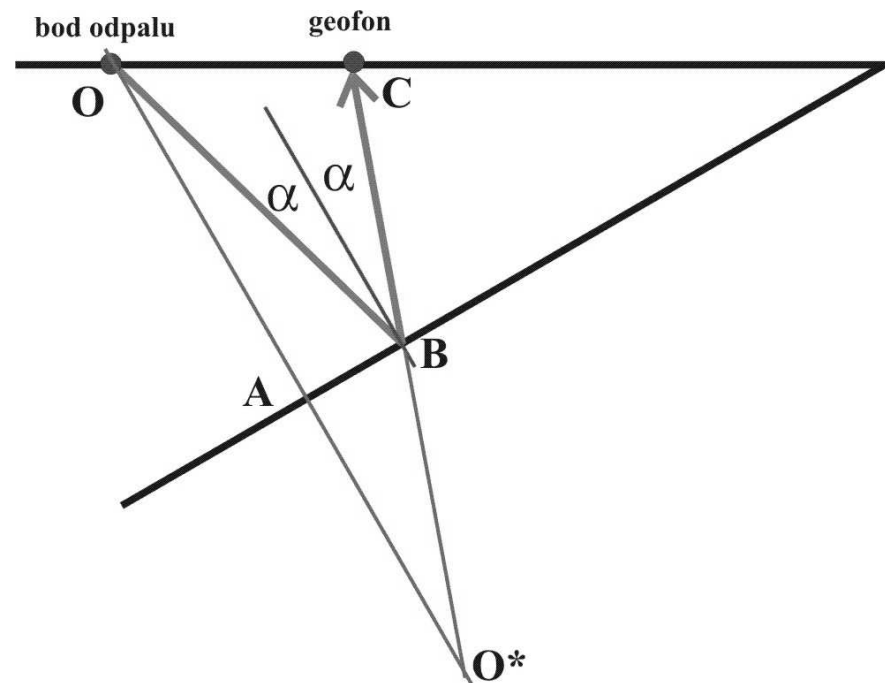
Máme tedy aplikovat metodu záseček a zjistit hloubku a sklon rozhraní, od něhož se odrazila detekovaná seismická vlna.

3. Úloha z reflexní seismiky

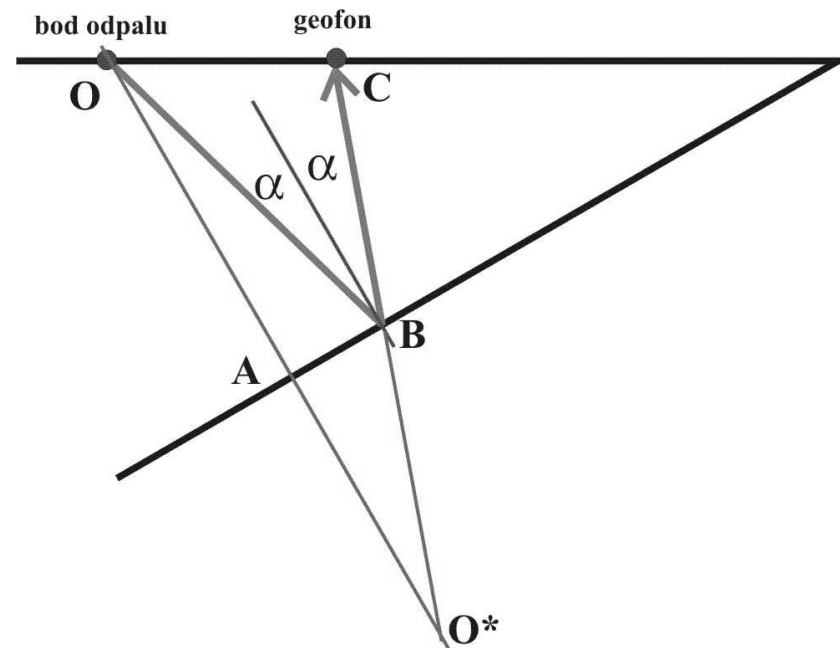
Metoda záseček spočívá v konstrukci zrcadlového bodu odpalu O^* , který leží na kolmici k rozhraní vedené z bodu odpalu O a je stejně vzdálen od rozhraní jako pod odpalu O .

Jak je patrné z obrázku, trojúhelníky ABO a ABO^* jsou pak stejné (jen zrcadlově obrácené), protože mají stejné délky dvou stran ($AB=AB$ a $AO=AO^*$) a shodný jeden úhel ($\angle OAB = \angle O^*AB = 90^\circ$).

3. Úloha z reflexní seismiky

Ze shodnosti trojúhelníků ABO a ABO^* plyne také shodnost úhlů $\angle ABO = \angle ABO^*$, přičemž $\angle ABO + \alpha = 90^\circ$. Pak tedy také $\angle ABO^* + \alpha = 90^\circ$ a z toho plyne, že linie CBO^* není lomená čára, ale (nelomená) úsečka.

3. Úloha z reflexní seismiky

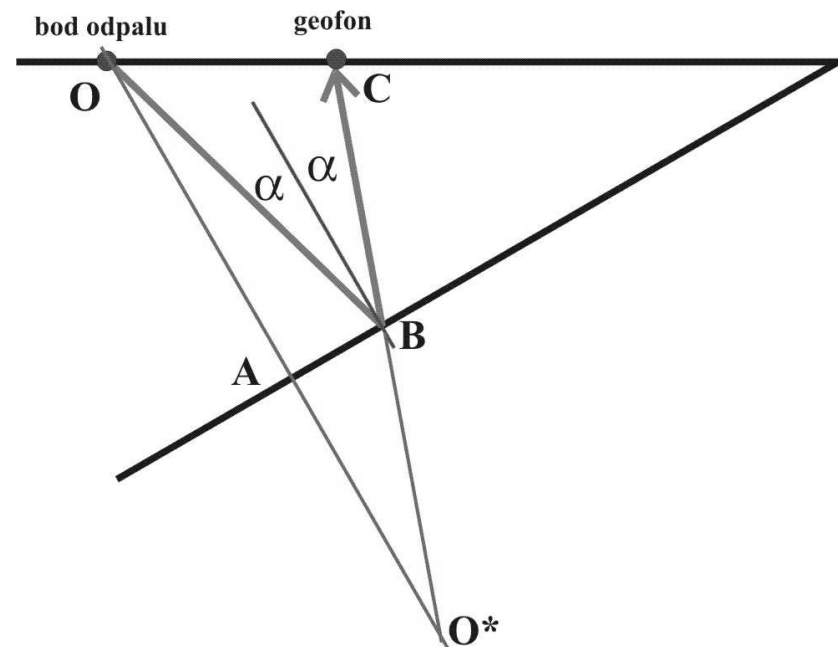
Zrcadlový bod odpalu O^* tedy leží vůči bodu detekce ve vzdálenosti, která je shodná s délkou dráhy odraženého paprsku.

$$d = t \cdot v$$

d ... délka dráhy

t ... čas detekce

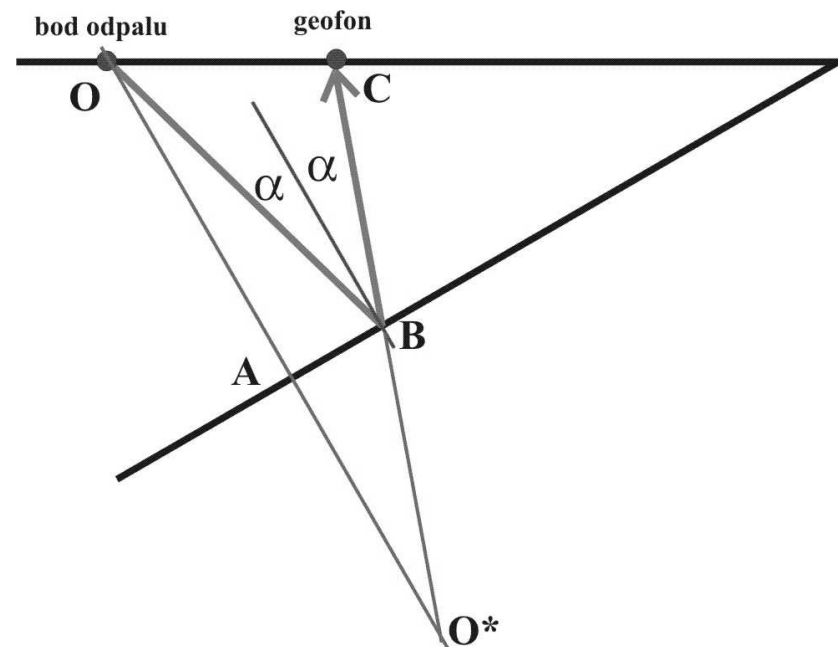
v ... rychlost

3. Úloha z reflexní seismiky

Zkonstruujeme-li v určitém měřítku profil s body, na nichž byly umístěny geofony, pak bod O^* leží na kružnicích opsaných těmito body s poloměrem odpovídajícím délce dráhy odražené vlny ve zvoleném měřítku.

$$d = t \cdot v$$

3. Úloha z reflexní seismiky

Je-li zkonstruován zrcadlový bod odpalu O^* , můžeme zkonstruovat také rozhraní, jako přímku kolmou na úsečku OO^* a půlící tuto úsečku. Z konstrukce pak snadno odečteme úhleměrem sklon a hloubku rozhraní.

